

**ASOCIÁCIA SÚKROMNÝCH ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ SLOVENSKA**

Fakty a sumár pripomienok k vecným
zámerom legislatívnych zmien

Október 2016

Súkromné školy a školské zariadenia v číslach a faktoch

SÚKROMNÉ ŠKOLY A ICH VÝSLEDKY

Súkromné školy v šk. r. 2013/2014

	Súkromné	Cirkevné	Štát + samospráva	SPOLU	% podiel súkromných škôl
ZÁKLADNÉ ŠKOLY	42	114	2003	2159	1,94
Gymnázia	38	57	151	246	15,4
Stredné odborné školy	83	20	354	457	18,1
Konzervatóriá	8	1	6	15	53,3
Špeciálne základné/materské školy	27/7	17/3	373/41	417/51	6,47
CELKOVO	198	209	2887	3701	5,3

Počty žiakov v súkromných školách a školských zariadeniach 2013/14

Súkr. ZŠ	Súkr. špeciálne ZŠ	Súkr. gymnáziá	Súkr. konzervatóriá	Súkr. stredné odborné školy	Súkr. špeciálne stredné školy	Súkr. základné umelecké školy	Súkr. centrá voľného času	SPOLU
3271	641	3768	898	13950	300	44905	35879	103612

Výsledky v hodnotení súkromných škôl

- Výsledky ZŠ

#	Zriaďovateľ	Priemerný zisk (body)
1.	<i>Cirkev</i>	62,0
2.	<i>Súkromník</i>	58,8
3.	<i>Štát</i>	58,5

- Výsledky Gymnaziá

#	Zriaďovateľ	Priemerný zisk (body)
1.	<i>Štát</i>	66,1
2.	<i>Súkromník</i>	64,7
3.	<i>Cirkev</i>	64,1

Portál

www.skoly.ineko.sk

Uvedené body predstavujú vážený priemer počtu bodov, ktoré žiaci získali zo slovenského jazyka (SJ), matematiky, pri GYM a SOŠ aj anglického jazyka (B1 a B2) a nemeckého jazyka (B1 a B2), a to podľa počtu žiakov testovaných z jednotlivých predmetov; pri školách s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) je slovenský jazyk nahradený kombináciou maďarského jazyka a slovenského jazyka a slovenskej literatúry (obdoba SJ pre školy s VJM).

- **Výsledky stredné odb.**

#	Zriaďovateľ	Priemerný zisk (body)
1.	<i>Cirkev</i>	57,5
2.	<i>Súkromník</i>	53,0
3.	<i>Štát</i>	52,3

Výsledky súkromných škôl v meraniach PISA 2012

- V matematickej gramotnosti bol výkon slovenských študentov súkromných škôl na úrovni **520 bodov**, kým študenti verejných škôl dosiahli výkon na úrovni **478 bodov**. Študenti slovenských súkromných škôl tak dosiahli výsledky nad hodnotou priemerného výkonu krajín OECD, nastavenou na 501 bodov, ale dosiahli aj o bod vyššie priemerné skóre, ako študenti všetkých škôl z Fínska.
- Bodové skóre študentov súkromných škôl v čitateľskej gramotnosti bolo **513 bodov** oproti **458 bodom**, ktoré získali študenti verejných škôl. V tejto kategórii je rozdiel medzi súkromnými a verejnými školami **najväčší**.
- Výkon študentov slovenských súkromných škôl v prírodovednej gramotnosti bol na úrovni **508 bodov**, kým študenti verejných škôl dosiahli **468 bodov**.
- Vo všetkých sledovaných kategóriách teda študenti súkromných škôl, aj keď ich bola len necelá desatina, **vylepšili priemerne o 10 bodov** aj celkové skóre všetkých študentov slovenských škôl, zaradených do merania PISA 2012.

Interactive Data Selection - Results

Downloadable table in CSV / Excel format: [56330.CSV](#)

Variable:	SC01Q01	Public or private
	Full question:	Is your school a public or a private school?
Category:	1	Public
	2	Private

					Reading		Mathematics		Science	
Country	Variable	Category	%	(%SE)	Mean	(SE)	Mean	(SE)	Mean	(SE)
Slovak Republic	SC01Q01	1	90.95	(2.39)	458	(4.97)	478	(4.14)	468	(4.38)
Slovak Republic	SC01Q01	2	9.05	(2.39)	513	(19.77)	520	(19.05)	508	(16.98)
Slovak Republic	SC01Q01	m	a	(a)	a	(a)	a	(a)	a	(a)
OECD Total	SC01Q01	1	82.37	(0.45)	490	(1.38)	481	(1.44)	492	(1.47)
OECD Total	SC01Q01	2	17.54	(0.45)	519	(2.70)	514	(2.63)	520	(2.64)
OECD Total	SC01Q01	m	0.10	(0.03)	460	(24.73)	443	(26.87)	464	(18.91)
OECD Average	SC01Q01	1	80.69	(0.29)	491	(0.67)	489	(0.65)	496	(0.64)
OECD Average	SC01Q01	2	19.20	(0.30)	527	(1.98)	522	(1.74)	528	(1.66)
OECD Average	SC01Q01	m	0.11	(0.22)	432	(2.58)	399	(1.77)	445	(2.38)

a - The category does not apply in the country concerned. Data therefore missing

c - There are too few observations to provide reliable estimates

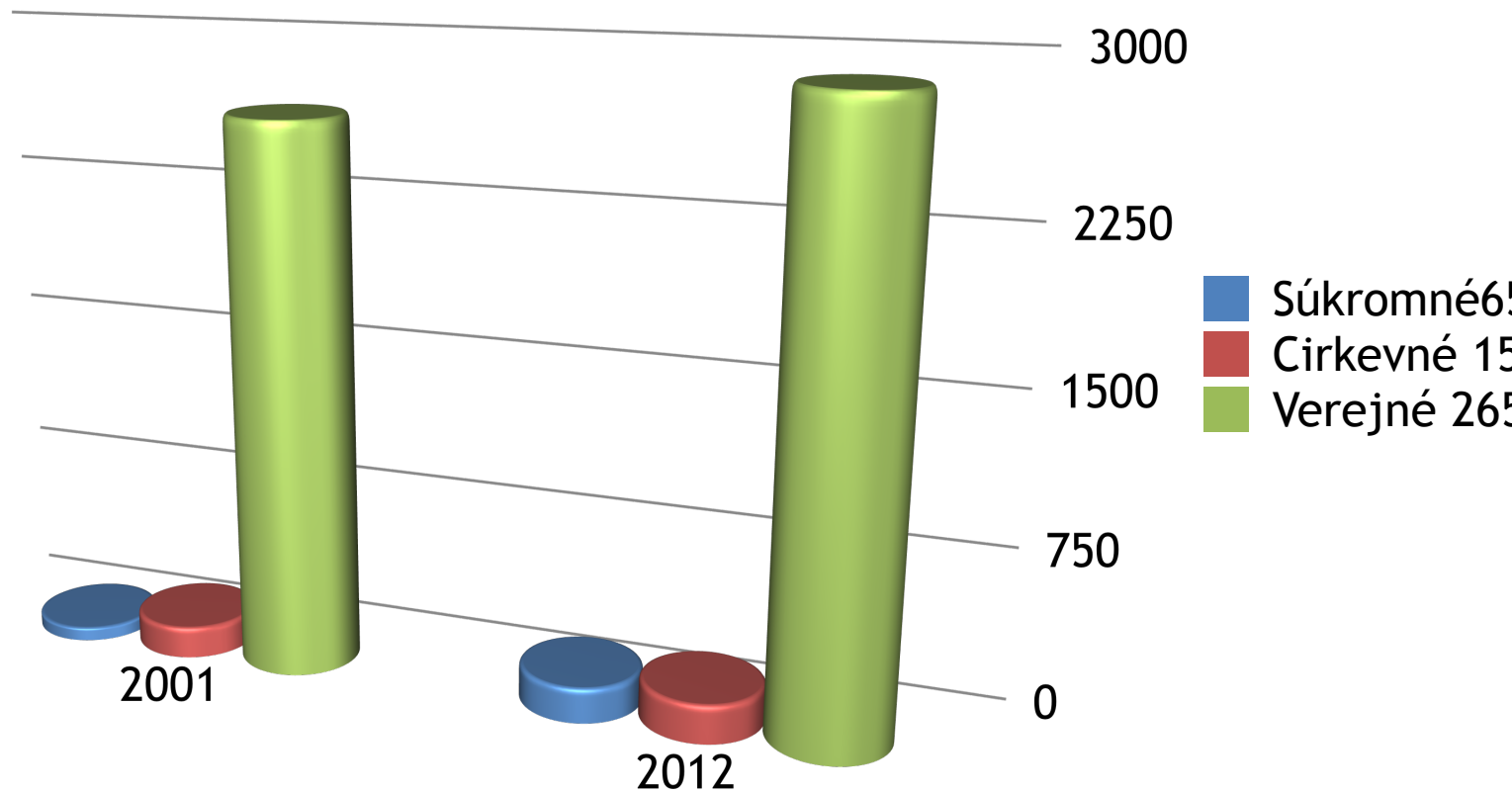
m - Missing or invalid response category (this category is excluded from computations of group percentages in the international report)

OECD Average - the average of the valid percentages and mean performance of OECD countries.

OECD Total - (OECD as single entity) - each country contributes in proportion to the number of 15-year-olds enrolled in its schools.

Vývoj škôl v rokoch 2001 - 2012 (najviac rástli verejné a štátne školy)

Sumár hlavných pripomienok k legislatívnym zámerom, predložené
v diskusii k zámerom dňa 7. 7. 2014 Sekcii regionálneho školstva
MŠVVaŠ SR

PRIPOMIENKY K LEGISLATÍVNYM ZÁMEROM 2014

Manažérsky sumár najdôležitejších pripomienok ASŠŠZS k leg. zámerom

1. **Zníženie normatívu na žiaka súkromnej školy** - navrhujeme vypustiť
2. **Nemožnosť uhrádzať nájomné za priestory z normatívu** - navrhujeme vypustiť
3. **Zavedenie normatívu na triedu** - navrhujeme podrobiť dôkladnej odbornej diskusii, namodelovať, otestovať na vzorke škôl, očistiť od nesystémových výnimiek a až potom zaviesť
4. **Školská právnická osoba** - navrhujeme zdefinovanie základnej systémovej jednotky v rezorte - ŠKOLY prostredníctvom samostatnej právnickej osoby.
5. **Zabránenie fyzickej osobe zriadiť školu** - vypustiť
6. **Nezlučiteľnosť funkcie štatutárneho zástupcu a riaditeľa školy** - zaviesť podmienku až od 20 zamestnancov
7. **Zabránenie blízkej osobe zriaďovateľa stať sa riaditeľom školy** - vypustiť
8. **Kompetencia Štátnej školskej inšpekcie vyradiť školu zo siete** - zrušiť
9. **Tvorba vzdelávacieho obsahu po stupňoch a otvorený variant štátnych vzdelávacích programov** - navrhujeme ponechať pre všetky školy
10. **Autonómnosť školy vo voľbe učebníc a učebných materiálov** - navrhujeme zaviesť
11. **Zmena formy vzdelávania bez súhlasu rodiča** - navrhujeme vypustiť
12. **Obmedzenie prijímania žiakov na osemročné gymnáziá na 5% populačného ročníka** - navrhujeme zrušiť .
13. **Zmeny v kvalifikačných predpokladoch učiteľov** - navrhujeme ďalej nesprísňovať požiadavky, naopak umožniť riaditeľom otvoriť školu kvalifikovaným a zaniieteným odborníkom z praxe
14. **Zmeny v stanovovaní úväzku učiteľom** - navrhujeme ponechať v kompetencii riaditeľa školy
15. **Povinnosť funkčného vzdelávania vedúcich pedagogických zamestnancov** - navrhujeme rozhodovanie ponechať v kompetencii riaditeľa školy

ZÁKON O FINANCOVÁNÍ ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

Zníženie normatívu na žiaka súkromnej školy

Navrhnuté znenie zákona je diskriminačné, podporuje korupčné prostredie v spoločnosti a vytvára nejasné a nepresné pravidlá pre prípadné zníženie príspevku. Vytvára možnosť svojvôle rozhodujúceho subjektu, stavia subjekty do nerovnakého právneho postavenia a vytvára nepredvídateľnosť v konaní orgánov štátnej správy, obcí a VUC vo financovaní škôl a školských zariadení. Je v rozpore s článkom 12 Ústavy (zákaz diskriminácie) a s Dohovorom o právach dieťaťa. Porušuje tiež Školský zákon, jeho základné princípy uvedené v §3 písm. p) o rovnoprávnosti postavenia škôl a školských zariadení bez rozdielu zriaďovateľa §3 písm.d) zákazu všetkých foriem diskriminácie.

Nájomné za priestory školy alebo školského zariadenia

Poskytnutie priestorov pre činnosť školy alebo školského zariadenia vrátane ich základného vybavenia a obnova ich opotrebovania je povinnosťou zriaďovateľa financovanou z jeho vlastných zdrojov ak tento zákon neustanovuje inak.

Tento zámer znamená zákaz uhrádzať nájomné za priestory školy ako riadny prevádzkový náklad z normatívu na vzdelávanie, poskytnutého každému žiakovi. Považujeme to za vážne obmedzenie nakladania s finančnými prostriedkami z verejných zdrojov pre zriaďovateľov neštátnych škôl, pretože na rozdiel od zriaďovateľov verejných škôl nie sú vlastníkami budov a platia v nich nájomné.

Nepoznáme obdobný prípad, kedy by nájomné nemohli uhrádzať napríklad súkromné ambulancie, zariadenia sociálnej starostlivosti, či iné súkromné zariadenia, financované z verejných zdrojov.

Zmena financovania - zavedenie normatívu na triedu

Zahraničné aj naše skúsenosti hovoria, že normatívne financovanie na žiaka je jednoznačne najjednoduchší, rozpočtovo najpredvídateľnejší, najtransparentnejší a najspravodlivejší spôsob financovania školstva, preto navrhujeme ponechať ho a odstrániť nedostatky, ktoré ukázala aplikačná prax za 10 rokov. Medzi najväčšie nedostatky patrí najmä nesystémovosť dohodovacieho konania, rôzne nenormatívne príspevky a príspevky na dofinancovanie do garantovaného minima pre školy s extrémne nízkym počtom žiakov. Paradoxne, tieto v zámere nového zákona naďalej zostávajú, čím sa chaos a netransparentnosť v pridelovaní finančných prostriedkov ešte zvýši. Zmena neprinesie pozitívny vplyv na kvalitu vzdelávania, skôr snahy umelo dosiahnuť požadovanú „efektívnosť vyučovania“.

**ZÁKON 596/2003 Z.Z. O ŠTÁTNEJ
SPRÁVE A ŠKOLSKEJ SAMOSPRAVE**

Školská právnická osoba

V zámere úplne chýba vôľa ustanoviť školskú právnickú osobu sui generis s jediným účelom a navrhnúť úpravu v celej šírke legislatívy, vrátane zákonov, ktoré upravujú účtovníctvo a zdaňovanie príjmov takto ustanovenej právnickej osoby.

Zavedením školskej právnickej osoby ako samostatného druhu právnickej osoby by sa odstránili pochybnosti o zriaďovaní, zaradovaní, vyradovaní prevádzke, hospodárení a kompetenciách školy.

Zadefinovaním školy ako právnickej osoby sa predíde vstupovaniu verejných zriaďovateľov škôl - obcí a samosprávnych krajov do kompetencií zriaďovateľom neštátnych škôl.

Zámer zabrániť fyzickým osobám zriaďovať neštátnu školu

Zámer obmedziť okruh osôb, ktoré môžu zriaďiť školu a vyradiť z neho fyzické osoby z dôvodu potreby sprehľadniť tok finančných prostriedkov medzi štátom, zriaďovateľom a školou alebo školským zariadením nemá opodstatnenie a nič nerieši, iba prináša diskrimináciu časti občanov.

Fyzické osoby, ktoré sú zriaďovateľom školy, majú úplne rovnakú povinnosť riadiť sa účtovnou a daňovou legislatívou ako iné subjekty. Oproti ostatným ručia za svoje záväzky celým svojím majetkom a sú jediné, ktoré môžu byť osobne postihnuteľné. Zámer je obmedzením občanov podnikat' vo zvolenej oblasti. Napríklad súkromné umelecké školy zriaďujú priamo umelecké osobnosti, ktorých meno v názve školy dalo rodičom záruku vysokej kvality výuky.

Nezlučiteľnosť funkcie štatutára a riaditeľa školy

Navrhujeme určiť hranicu 20 zamestnancov, pri ktorej sa táto podmienka uplatní. V prípade nízkokapacitných škôl a školských zariadení, materských škôl, súkromných centier ŠPP a ďalších s nízkym počtom detí a zamestnancov, kde je riaditeľ zamestnaný na plný úväzok, je táto požiadavka limitujúca. V málopočetných školách a školských zariadeniach je riaditeľ zároveň aj zriaďovateľom a štatutárnym zástupcom. Má teda plnú mieru zodpovednosti, pričom jeho finančné hospodárenie je pod kontrolou štátu i samosprávy.

Počet 20 zamestnancov je hranica, pri ktorej je firma aj nezisková organizácia povinná nechať si vykonať audit a zároveň je to jedna z hraníc tzv. malého podnikania.

Blízka osoba zriadovateľa sa nemôže stať riaditeľom školy

Obmedzenie možnosti zriadovateľa školy vymenovať do funkcie riaditeľa blízku osobu považujeme za neodôvodnenú diskrimináciu veľkej skupiny kvalifikovaných uchádzačov. Zákon charakterizuje osobu blízku ako človeka, ktorý je „príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel, ako aj iné osoby v rodinnom či obdobnom pomere, avšak iba vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, právom pociťovala druhá ako vlastnú ujmu“, čiže takto nastavená úprava by vylúčila veľmi široký okruh uchádzačov o miesto riaditeľa školy. Z dôvodu neprimeranej tvrdosti preto navrhujeme tento zámer úplne zrušiť.

Vyradenie školy zo siete Štátnou školskou inšpekciou

Umožnenie bezprostredného vyradenia školy zo siete a uzákonenie povinnosti MŠVVaŠ SR vymazať školu zo siete po návrhu Štátnej školskej inšpekcie považujeme za neprimerane tvrdé opatrenia voči školám. Žiadame rozhodovanie o vyradení zo siete prenechať vo výhradnej kompetencii orgánu, ktorý školy do siete zaraďuje, t.j. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a to až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, t.j. až po využití všetkých, aj mimoriadnych opravných prostriedkov zo strany školy, ktorá má byť vyradená.

**ZÁKON 245/2008 Z.Z. ŠKOLSKÝ
ZÁKON**

Tvorba ŠVP po ročníkoch

Navrhujeme v štátnom vzdelávacom programe ponechať obsahové a výkonové štandardy na stupne, a nie na ročníky. Školám, ktoré majú rozpracovaný vzdelávací program, dať možnosť naďalej v ňom pokračovať.

Presadzujeme otvorený variant ŠVP pre všetky školy, to znamená tvorbu vzdelávacieho obsahu nastaviť tak, aby mohli školy slobodne tvoriť svoje školské vzdelávacie programy s dodržaním štandardov nastavených po stupňoch, nie po ročníkoch a rozdelenie hodinovej dotácie pre jednotlivé predmety vo vnútri stupňov ponechať vo výlučnej kompetencii školy.

Rozpis hodinový dotácií pre predmety do ročníkov nech je len odporúčany ako pomoc pre tých, ktorí si nevedia poradiť sami.

Autonómnosť škôl vo voľbe učebníc a učebných materiálov

Navrhujeme, aby bol stanovený finančný limit na učebnice na žiaka ako súčasť normatívu, do tejto výšky aby MŠVVaŠ SR refundovalo škole nákup učebníc a učebných materiálov a škola aby mala slobodnú voľbu výberu.

Vzhľadom na to, že školy si kvôli dlhodobému nedostatku alebo dokonca neexistencii učebníc tvoria učebné materiály samé, tento príspevok by bolo možné využiť aj na školou vytvorené vzdelávacie materiály v rozsahu potrebnom pre príslušný ročník a predmet.

Zmena formy vzdelávania bez súhlasu rodiča

Nie je možné v rozpore s platnými právnymi úpravami (Zákon o rodine), ktoré ukladajú rodičovi zabezpečiť školskú dochádzku, aby štát rozhodoval o jej plnení.

Plánované implementovanie nástroja, ktorým bude môcť zmeniť dieťaťu školu či vzdelávací program v prípade, ak mu „forma vzdelávania, ktorú mu vybrali rodičia nebude na prospech“ ,preradenie dieťaťa do inej triedy či školy bez súhlasu rodiča, či napriek jeho nesúhlasu považujeme za obmedzenie práv rodičov.

Obmedzenie prijímania žiakov na 8 ročné gymnáziá

Navrhujeme zrušiť 5% kvórum na prijímanie do 8-ročných gymnázií z dôvodu regionálnej nerovnomernosti počtov uchádzačov (BSK viac ako 20%, PSK pod 5% z populačného ročníka), umožniť žiakom 5. ročníka dobrovoľne absolvovať Monitor5 a po prekročení 90% úspešnosti v teste umožniť prijatie bez prijímacej skúšky.

O prijímaní by nemal rozhodovať numerus clausus 5%, ale reálne schopnosti uchádzačov, preukázané v prijímacích skúškach.

**ZÁKON 317/2009 O
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOCH**

Zmeny v kvalifikačných predpokladoch učiteľov a stanovovaní ich úväzku

Kvalifikačné kritériá pre učiteľov slovenských škôl sú už teraz nastavené tak, že neumožňujú ani odborníkom z praxe, ani absolventom pedagogických smerov zahraničných škôl vyučovať na slovenských školách. Navrhujeme nesprísňovať ďalej kvalifikačné požiadavky a ponechať v kompetencii riaditeľa školy stanovovanie úväzku svojim učiteľom.

Každý riaditeľ sa usiluje zamestnať len kvalifikovaných učiteľov, ale ponuka absolventov končiacich pedagogické fakulty je v realite taká, že dve tretiny uchádzačov končí "ľahké aprobácie" (napr. občianska náuka, dejepis, etická výchova, výtvarné umenie a pod.) Takýmto učiteľom je prakticky nemožné vytvoriť v škole, ktorá má v ročníkoch len po jednej triede plný úväzok. Matematikári alebo fyzikári sa hľadajú veľmi ťažko. Uplatnenie princípu „polovica mínus jedna hodina“ s časovým obmedzením na štyri školské roky skomplikuje situáciu v menších školách, povedie k zvýšeniu fluktuácie učiteľov.

Povinnosť funkčného vzdelávania pre vedúceho pedagogického zamestnanca

Ak by sme vychádzali z turbulentných a neustálych zmien a vývoja legislatívy, didaktiky, obsahu, foriem a metód vyučovania a legislatívnych novínok ovplyvňujúcich riadenie školy, museli by riaditelia absolvovať povinné funkčné inovačné vzdelávanie dvakrát ročne, pretože zmien je stále veľa. Samozrejme, že každý z riaditeľov, ak chce profesionálne vykonávať funkciu, sa naďalej samovzdeláva.

Na druhej strane, akreditované vzdelávacie inštitúcie, ktoré poskytujú funkčné vzdelávanie, sú často pozadu za zmenami a vôbec nereflektujú na zmeny v aplikačnej praxi. Preto navrhujeme ponechať FIV na slobodnej voľbe riaditeľa.